

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

בדיקת מזוזות

עם כניסתנו לחודש אלול בתי-חב"ד ברחבי הארץ פותחים במבצע מיוחד לבדיקת תפילין ומזוזות, על-פי מנהג ישראל לבדוק את כשרות התפילין והמזוזות בחודש אלול. כדאי לזכור כי גם תפילין ומזוזות כשרות עלולות להיפגם במשך השנים, וחשוב לוודא את כשרותן לקראת השנה החדשה. בדיקת התפילין והמזוזות חשובה גם לביטחון האישי, שכן התפילין והמזוזות מוסיפות שמירה והגנה עלינו ועל בני-ביתנו.

הוראות לנופשים

מחלקת הכשרות של הרבנות הראשית לישראל מבקשת להסב את תשומת-ליבם של הנופשים והמטיילים לכמה כללים בסיסיים: יש לוודא שבבית-העסק מוצגת תעודת כשרות מקורית (ולא צילום או העתק), בת-תוקף, ושם העסק וכתובתו המצויינים בתעודה תואמים את שם העסק המוצג בגלוי. כמו-כן יש לוודא שתעודת ההכשר ניתנה מידי הרבנות המקומית באותה עיר. בכל שאלה או חשד מומלץ ליצור קשר טלפוני עם המשגיח, כפי המצויין בתעודה.

לגדול עם חכמינו

ספר לילדים בפורמט אלבומי, מאת ח' שרייבר, המנחיל חינוך לערכים ולמידות טובות, על-ידי התבוננות במעשי חז"ל והפנמת המסר העולה מהם. איורים מרהיבים וציפוי למינציה לכל הדפים, להבטחת עמידותם. 80 עמ'. טל' 8664711-08.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס	כניסת השבת
7:38	9:20	8:18	7:24	7:24
8:38	9:20	8:33	7:24	צאת השבת

פרקי אבות: פרק ה

המודל: אור ליום שישי, 10 בערב, 6 דקות ו-6 חלקים
ראש-חודש אלול: ביום החמישי וביום השישי

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

מטרת-העל שמאחורי הפרטים

המאבק איננו על גורלם של העובדים הזרים, אלא על יהודיותה של המדינה. יש כאן כוונה פנימית לרוקן את החברה הישראלית מנשמתה היהודית

איננו מודעים די הצורך לעוצמת המתקפה ולזרועותיה הרבות והמפותלות. כמה תחקירים שנעשו זה מקרוב מגלים כי מאות גופים מקבלים מימון בהיקפים עצומים מהאיחוד האירופי ומגורמים זרים אחרים, מתוך כוונה פנימית לרוקן את החברה הישראלית מנשמתה היהודית ולהפוך אותה לעוד דמוקרטיה מערבית, נטולת זהות ומשמעות.

כאן הם נאבקים למען זכויות אדם, שם נגד ה'כיבוש', בזירה שלישית הם פועלים להחדרת רפורמות לדת ישראל, בזירה הרביעית הם נלחמים בבתי-הדין הרבניים, בזירה חמישית הם תומכים בספרים ובסרטים המשרתים את השקפתם. והכול משתלב במטרת-על אחת – להביא לידי כך שבסופו של דבר לא תהיה כאן מדינה יהודית.

דרושה נחישות

עצוב לגלות שבשעה שאנו מנסים לתבוע מהערבים להכיר בקיומה של מדינה יהודית, יש בקרבנו גורמים רבים העוסקים בהרס המדינה היהודית ובדחיקת הערכים העומדים ביסוד קיומה. דוגמה אחת להרס הזה: יהודים בכל העולם יודעים שהתבוללות היא קו אדום ונישואים ללא-יהודי הם מתן גט-כריתות לעם היהודי. דווקא כאן בארץ הקו הזה נרמס לגמרי, ואצל צעירי ישראל ממוצע לא קיים המחסום הטבעי הזה. זו תוצאת שטיפת-המוח של התקשורת ומובילי ה'תרבות', שהפכו את נישואי התערובת לדבר לגיטימי, ואת ההתנגדות להם – לדעות קדומות!.

ראוי כי כל מי שמבין את הסכנה שבתהליך הזה יבין את מהות המאבק, ולא יתפתה לחשוב שיש כאן עניין נקודתי או פרטני. אכן, במדינה דמוקרטית זכותם של אותם גורמים להילחם למען דעותיהם, אבל זכותם וחובתם של נבחרים-ציבור, בעלי השקפה יהודית שורשית, להיות נחושים ולהשליט את המדיניות הנכונה, כדי להבטיח שזו תהיה מדינה יהודית, הקשורה לערכים האמיתיים של העם היהודי לדורותיו.

המהומה התקשורתית בעניין גירוש השוהים הבלתי-חוקיים נראתה תמוהה למדי. כל מדינה בעולם נלחמת בשוהים בלתי-חוקיים ופועלת לגירושם. כולנו מכירים את נחת זרועה של משטרת ההגירה בארה"ב ואת מדיניותה הקשה כלפי מפירי החוק. אדם ששוהה בארה"ב שלא כחוק, עלול למצוא את עצמו נרקב חודשים בכלא, ובסוף התהליך מגורש מהמדינה. אז על מה קמה הצעקה?

אתה מנסה להקשיב לטיעונים והם נשמעים מאולצים או דמגוגיים. "המדינה היא שהביאה אותם לכאן" – נכון, הם קיבלו היתר שהייה ועבודה לזמן מוגבל, ואחר-כך היה עליהם לחזור למולדתם. "הם התרגלו לרמת-חיים גבוהה" – תירוץ נהדר לכל גנב. "איך יהודים שסבלו גירוש יכולים לגרש אחרים" – אנחנו היינו אזרחים שלווים במדינות שבהן התגוררנו וגורשנו סתם כך, מתוך שנאה. כאן מדובר בשוהים בלתי-חוקיים (אגב, לא שמענו את הטיעון הנאצל הזה מפי אותם גורמים כאשר עשרת-אלפים איש גורשו מבתיהם מרצועת עזה ובצפון השומרון).

זרועות מפותלות

עוברים כמה ימים ומתברר שמאחורי המהומה עומד קמפיין מאורגן, במימון כסף אירופי. עיון מדוקדק יותר מגלה מכנה-משותף לגופים שמובילים את המאבק. הם שואפים לקעקע את אופייה של המדינה כמדינה יהודית, לדחוק לשוליים את הערכים היהודיים המסורתיים, ולהשליט ערכים אוניברסליים מערביים.

פתאום הכול מתבהר. המאבק איננו על גורלם של העובדים הזרים, אלא על יהודיותה של המדינה. הצפת המדינה בבליל של גויים משרתת את השאיפה הפנימית של אותם גורמים. ככל שיהיו כאן יותר גויים, יהיה אפשר לתבוע בשמם הפעלת תחבורה ציבורית ובתי-עסק בשבתות, עריכת נישואין אזרחיים, הכללת דתות זרות בתכניות הלימודים, הכרה בגויים פיקטיביים, העלאת גויים גמורים ורישומם כיהודים ועוד ועוד.

הדרך המומלצת והדרך החלופית

הצדיקים, לקיים את התורה ולהישמר מכל חטא. זו הדרך המומלצת – "אשר תשמעו". אך אם חלילה נכשל יהודי ועבר על רצון ה', גם אז אל לו לומר נואש, אלא פתוחה לפניו הדרך השנייה – עבודת בעלי-התשובה. מכיוון שאין זו הדרך המועדפת התורה נוקטת לשון "אם לא תשמעו", כי דרך זו עומדת לפני האדם רק אם לא נהג כראוי וסטה מדרך הישר.

הפיכת הקללה

אם יהודי חוטא חלילה ועובר עברה, יש כאן 'קללה', אבל "אנכי נתן לפניכם" דרך להפוך את הקללה לברכה. כשיהודי שב בתשובה על חטאיו, הוא הופך את הזדונות עצמם לזכויות, ועבודה זו מגיעה לדרגה עליונה ביותר.

בביאת המשיח יגיע כל יהודי לשתי הדרגות האלה, מכיוון שהמשיח יביא גם את הצדיקים למדרגת התשובה, אבל עכשיו כל יהודי יכול ללכת לפחות באחת משתי הדרגות האלה ולעבוד באמצעותה את הקב"ה.

(תורת מנחם כרך כו, עמ' 211)

להבנת העניין יש להבין מדוע כשמדובר על 'קללה' התורה נוקטת לשון "ראה אנכי נתן לפניכם היום". כל מילה מהמילים האלה מבטאת מעלה גדולה ומפלאה. "ראה" – עניין הראייה; "אנכי" – הדרגה האלוקית שלמעלה מכל השמות, שבה ניתנה לנו התורה; "נתן" – לשון מתנה; "לפניכם" – לשון פנימיות. מה למעלות נפלאות כאלה ולעניין של 'קללה'?

צדיקים ובעלי-תשובה

אלא שלא מדובר כאן בחטא חלילה, אלא בשתי דרכים בעבודת ה' – עבודת הצדיקים ועבודת בעלי-התשובה. שתי העבודות האלה גורמות נחת-רוח רבה למעלה, אבל אלה שתי דרכים בעלות אופי מיוחד. הצדיקים עובדים את ה' בדרך הישרה ואינם סוטים ממנה, ואילו בעלי-התשובה הופכים את הזדונות לזכויות ומגיעים לדרגה עליונה ביותר, שעליה נאמר "במקום שבעלי-תשובה עומדים, אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד".

על כך אומר הקב"ה, שהוא נתן לכל יהודי את שתי הדרגות האלה. מלכתחילה ראוי ללכת בדרך

רשת השבוע מתחילה במילים: "ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה. את הברכה – אשר תשמעו... והקללה – אם לא תשמעו". בפסוק הזה יש שינוי בולט בין הברכה לקללה: בברכה נאמר "אשר תשמעו", ואילו בקללה נאמר "אם לא תשמעו". והלוא שתי הדרכים פתוחות לפני האדם, והוא יכול לבחור בדרך ה'ברכה' או חלילה להפך, ומדוע בברכה נאמר "אשר תשמעו", כאילו זה דבר ודאי?

יש המתרצים שעל הברכה התורה אומרת "אשר תשמעו" משום שהובטח לנו כי "לא ידח ממנו נידח", ובסופו של דבר כל יהודי ישמע בקול ה'. לעומת זה, על הקללה אי-אפשר לנקוט לשון ודאית, כי בידו של כל יהודי לבחור בטוב ולהימנע מחטא, ואז לא תבוא עליו הקללה.

זו מתנה?

אבל ההסבר הזה אינו מספק, כי גם על קיום המצוות מצאנו בתורה לשון של התנה – "אם בחוקתי תלכו", "אם בקולו תשמעו" וכדומה. נדרש אפוא הסבר למה דווקא כאן התורה משנה את לשונה ואומרת "אשר תשמעו".

בית קבע

"כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה אשר ה' אלוקיך נתן לך" (דברים יב,ט). משהוקם המשכן נאסרו הבמות, ומשבאו ישראל לגלגל – הותרו. כשבאו לשילה – נאסרו, וכשבאו לנוב וגבעון – הותרו... ומשבאו לירושלים נאסרו ולא היה להן עוד היתר.

(זבחים קיט,א)

בית של מנוחה

אמר רבי יוסי: שלוש מצוות נצטוו ישראל בכניסתן לארץ – להעמיד להם מלך, ולהכרית זרעו של עמלק ולבנות להם בית הבחירה. ואיני יודע אם לבנות בית הבחירה קודם או להכרית זרעו של עמלק קודם. כשהוא אומר (דברים יב,י"א) "והניח לכם מכל אויביכם... והיה המקום אשר יבחר ה'", הווי אומר, להכרית זרעו של עמלק קודם.

(סנהדרין כב)

השראת השכינה

כאשר ציווה הקב"ה "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (שמות כה,ח), היה מקום לטעון שהואיל והמשכן הוא מקום להשראת הקדושה, שוב לא

תשרה השכינה על הצדיקים, אשר יהיו מעתה ככל האדם. אין הדבר כן. אמנם נקבע מקום מיוחד להשראת השכינה, ועם זה לא נתבטלה ההשראה מן הצדיקים.

(החיד"א)

הפעולה הראשונה

פעולתו הראשונה של המלך המשיח, לאחר שהוא כבר 'בחזקת משיח', היא לבנות את בית-המקדש. כי בית-המקדש הוא השורש לכל הדברים שיהיו אחר-כך, וממנו יבואו ויתגלו אחר-כך הדברים בעולם.

(הרבי מליובאוויטש)

איך מחישים

מי שרוצה לזרז ולהחיש את ביאת המשיח, עליו לעסוק בשתי הפעולות המרכזיות שיעשה משיח-צדקנו – בניין בית-המקדש וקיבוץ גלויות. עליו לדאוג שבית-המקדש הרוחני שבנשמתו יעמוד על תילו, וכמו-כן עליו להשפיע על יהודים שרויים בגלות רוחנית, להוציאם ממצבם זה ולהחזירם לתחום הקדושה.

(שיחות קודש)

אמרת השבוע

פסוק מפורש

בימים שרבי יהונתן אייבשיץ היה ראש הישיבה הגדולה בפראג נדרש לא-אחת לנהל ויכוחים ושיחות בענייני אמונה עם הכמרים. פעם אחת שוחח עמו הגמון נוצרי וביקשו ממנו להסביר את הכלל 'אין דבר שאינו רמוז בתורה'. השיבו רבי יהונתן שאכן, כל דבר רמוז בתורה ומי שלומד תורה לשמה יודע למצוא את הרמז לכל דבר.

שאל הגמון: "אם-כן, איפה נאמר בתורה שאסור לכם להאמין במייסד דתנו?".

חייך רבי יהונתן והשיב ברמקום: "זה פסוק מפורש. בפרשת ראה נאמר 'כי יסיתך אחיך בן אמן... לא תאבה לו ולא תשמע אליו'. מדוע התורה אומרת 'בן אימך' ולא 'בן אביו'? אלא בכך התורה מלמדת אותנו, שאם יבוא מסית ויטען שיש לו אם ואין לו אב – עלינו לדחות את דבריו בשתי ידיים ולא לשמוע לו..."

תן פחדך

מהומה בבית הפריץ. סכום כסף גדול נגנב ונעלם, ואין שום עקבות וסימנים שיוכלו לסייע בתפיסת הגנב. הפריץ השתולל מכעס, וכמו במקרים רבים אחרים החליט להפנות את זעמו כלפי היהודים.

זה היה בעיר אניפולי. באותם ימים היו הפריצים בעלי שלטון ועוצמה חסרת גבולות באזור שיפוטם. בידם היה לעשות ככל העולה על רוחם, והם אכן נהגו כך.

הוציא הפריץ צו ובו הודעה כי אם לא יימצא הגנב בתוך זמן מוגבל, או לחלופין לא יוחזר הכסף הגנוב, אחת יהיה דינם של יהודי העיר והסביבה כולה, וכולם יגורשו מבתיהם וממקורות פרנסתם.

בעיר קמה יללה. איך יוכלו למצוא את הגנב? ואם לא יימצא, מניין ישיגו סכום כסף גבוה כל-כך? הבינו היהודים כי מצבם בכי רע.

בצר להם ניגשו נכבדי הקהילה אל הצדיק רבי זושא מאניפולי. הם סיפרו לו את כל המאורע, והצדיק האזין להם בקשב רב. לאחר מכן ביקש לקרוא לאחד האורחים שביקרו אצלו באותה עת. זה היה גביר גדול מהעיר קוריץ, אשר שמו הלך לפניו והיו לו מהלכים בין הפריצים.

פנה הצדיק אל הגביר: "גש-נא אל הפריץ ואמור לו כי יכול הוא לסמוך עליי שאחזיר לו את כל כספו במלאות שנה מהיום".

בטוח בהבטחת הצדיק הלך הגביר אל הפריץ ומסר לו את דברי רבי זושא. הוא אף מסר לפריץ שטר עירבון על כל הסכום, ובו נכתב כי אם רבי זושא לא יחזיר לפריץ את הכסף, יהיה הגביר ערב לשלם מכיסו את כל הסכום. נחה דעתו של הפריץ ויחסו ליהודים חזר והשתפר.

הגביר חזר לעירו. הוא היה משוכנע כי במשך השנה יכתת רבי זושא את רגליו בקהילות ישראל. במשך פרק-זמן ארוך כזה אולי יצליח לקבץ את הסכום הענק למצוות 'פדיון שבויים' של עיר ואם בישראל.

מפעם לפעם התעניין אם אכן יצא רבי זושא למסעות איסוף כספים, והופתע לשמוע כי סדר-היום בחצרו של רבי זושא מתנהל כרגיל, ולא נראה כי הוא מתכנן מסע כלשהו. בליבו של הגביר החלו להתעורר חששות. ייתכן שבסוף השנה יאלץ לשלם את כל הסכום העצום מכיסו ולפרוע את שטר העירבון שנתן לפריץ.

אזר הגביר אומץ ושוב נסע לאניפולי, מתוך כוונה לזרז את הצדיק לפעול

להשגת הכסף. הוא התאמץ לכבוש את דאגתו ולדבר ביראת-הכבוד הראויה, אך התקשה להסתיר את הדאגה לכספו. כל עוד דיבר לא ענהו הצדיק מטוב ועד רע, אולם כשסיים הגיב במשפט קצר: "אל תדאג, מכיסך לא תצטרך לשלם פרוטה".

תקופת השנה עמדה להסתיים. רבי זושא זימן אליו שוב את הגביר וביקש ממנו להודיע לפריץ כי ביום מלאות שנה יכנס את כל שריו ועבדיו וכל באי ביתו למסדר מסודר, ואף הוא, רבי זושא, יבוא לשם. במעמד ההוא, הבטיח הצדיק, יוחזר לפריץ סכום הגנבה.

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

עלייה בדיעבד

בזמן הגאולה יגיע העולם לידי שלמות, שיש בה שני מרכיבים - שלמות ההפרדה בין הטוב לרע; ועליות הרע עצמו והפיכתו לטוב (ראה איגרות קודש כרך ג, עמ' קנב). דבר זה יתרחש בתקופה מתקדמת יותר בימות המשיח. כחלק משלמות זו יתורו דברים שכיום אסורים, כמו החזיר שעליו אמרו חז"ל (הובא בש"ה פרשת חיי-שרה, מדרש תלפיות ענף חזיר ועוד): "למה נקרא שמו חזיר? שעתיד הקב"ה להחזירו לנו".

ידוע, שכל מה שיתרחש לעתיד-לבוא נובע מעבודתנו בזמן הזה. וכאן מתעוררת שאלה, היכן יש בעבודתנו כיום מרכיבים הקשורים בביור הרע עצמו? הלא כל עבודתנו היא להילחם ברע, לדחותו ולהפריד בינו לבין הטוב. הגישה שלנו לדברים האסורים אינה גישה של בירור וזיכוך (כפי שעלינו לנהוג בדברים המותרים) אלא של דחייה וניתוק מגע. אם-כן, כיצד יתהפכו הדברים הללו לטוב בימות המשיח?

מצוות שאין לצדיק

האמת היא, שאכן דבר זה אינו בא בדרך הישרה שקבע הקב"ה, אלא זו התוספת שנוצרת דווקא על-ידי הירידה של החטאים והגלות בכלל. מאחר שחטאנו ונפלנו בידי הרע, הרי כשאנו עולים משם על-ידי התשובה, נוצר בסופו של דבר אור עליון יותר, ועל-ידי זה אפשר להשיג את הפיכת הרע עצמו לטוב.

דבר זה הוא ממאפייני התשובה, ולכן אמרו חז"ל: "במקום שבעלי-תשובה עומדים, אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד". אחד ההסברים לכך, שאצל בעל-תשובה "דונות נעשים לו זכויות". כשהחוטא שב בתשובה שלמה - לא זו בלבד שחטאיו נמחלים לו, אלא הם-עצמם נהפכים לזכויות. כך יש לבעל-התשובה דבר שאין לצדיקים: לצד המצוות יש לו גם עבירות שנהפכו למצוות.

כדי שהזדונות יתהפכו לזכויות יש צורך בתשובה מיוחדת. בתשובה דרגות רבות, הנחלקות בכללות לתשובה מיראה ולתשובה מאהבה. תשובה מיראה גורמת שהעוונות ייסלחו ויימחקו, ותשובה מאהבה פועלת ש"נעקר עווננו מתחילתו". אך כדי שהזדונות יתהפכו לזכויות יש צורך ב"תשובה מאהבה רבה", שהיא נעלית הרבה יותר.

לאהבה עזה כזאת אל הקב"ה מגיע בעל-התשובה דווקא מכוח הריחוק. הרגשת ריחוקו מה' מעוררת בו צימאון עצום לאור האלוהי, כאדם צמא ההולך במדבר, שרק הוא יודע להעריך באמת את ערכם של המים. צימאון זה עז יותר מצימאון נפשם של הצדיקים שלא חטאו מעולם. והואיל ורק על-ידי החטא האדם מגיע לאהבה גדולה כל-כך לקב"ה, הרי גם החטא כביכול שותף בכך. לכן התשובה הופכת את הזדונות לזכויות, מכיוון שעכשיו, כששב האדם בתשובה, התברר שבסופו של דבר גרם החטא ליתר קירוב אל ה'.

עלייה לאחר ירידה

זה אחד ההסברים לעניין הגלות בכללותה. אמנם מלכתחילה לא הייתה צריכה להיות גלות כלל. יתרה מזו: חז"ל אומרים שאילו לא היו בני-ישראל חוטאים במדבר, הייתה כניסתם לארץ-ישראל נהפכת מיד לגאולה האמיתית והשלמה. אולם מאחר שחטאו הם ואבותינו בבית ראשון ובבית שני, נחרבו בתי-המקדש ועם-ישראל נשלח לגלות המרה והארוכה. אך בדיעבד, דווקא על-ידי הגלות והירידה של החטאים, תהיה העלייה של הגאולה גבוהה לאין-ערוך, ואחד מביטוייה הוא הפיכת הרע עצמו לטוב.

זו עלייה שבאה רק בדיעבד, שכן מלכתחילה "האומר אחטא ואשוב אין מספיקין בידו לעשות תשובה". בירור העולם צריך להיעשות על-פי רצון ה' ולא שלא כרצונו, ורצונו הוא שיהודי ילך בדרך הישר ויהיה נקי מחטא. אולם אם בפועל סר מהדרך וחטא, עומדת לפניו אפשרות לעלייה גדולה עוד יותר - "זדונות נעשים לו זכויות".

הבקשה המיוחדת עוררה התרגשות בבית הפריץ, שהבינו כי נכונה להם הפתעה על-ידי הצדיק, שהיה ידוע כעושה נפלאות. בציפייה דרוכה המתין גם באי ביתו של רבי זושא, ויותר מכולם הגביר, שבימים האחרונים היה שרוי במתח רב.

בהגיע היום, כינס הפריץ את כל בני-ביתו ומשרתיו באולם גדול, והמתין לבוא הצדיק. הכול הביטו ברבי זושא ביראת כבוד, כשהופיע ומקלו בידו. הוא בידך את הפריץ בשלום ואחר-כך עמד וסקר את כל העומדים.

לפתע פנה הצדיק אל הפריץ ושאל: "האם לא חסר כאן מישהו ממשרתי הפריץ?".

ציווה הפריץ לעבור ולחפש היטב בכל אחוזתו, ואכן, החיפושים נשאו פרי. באורוות הסוסים נמצא אחד המשרתים, עובד נחות, שתפקידו היה לאסוף את הזבל באורוות ולהביאו למקום איסופו בקצה האחווה.

חיש-מהרה הובהל המשרת אל אולם ההתכנסות ועמד בין חבריו, על פניו ארשת תמימה ואדישה, כלא יודע לשם מה כל ההתכנסות הזאת.

רבי זושא כביכול אף לא הבחין בו, ופתאום פתח וקרא בקול גדול את המילים מתפילת הימים הנוראים: "ובכן תן פחדך ה' אלוקינו על כל מעשיך, ואימתך על כל מה שבראת...".

באותו רגע התרחש דבר מוזר. בהלה בלתי-מוסברת נפלה פתאום על אותו משרת, ושיניו נקשו מרוב פחד ורעד. ברגליים כושלות יצא ממקומו והתקדם בקושי, עד שעמד לפני רבי זושא, ופנה אליו בתחנונים שיפסיק את דיבורו.

"מה רוצונך?", שאל הפריץ, שעדיין לא הבין את פשר ההתרחשות. אר-אז הודה המשרת בקול בוכים, כי הוא שגגב את הכסף...

כל הנוכחים הוכו בתדהמה. הם לא ציפו להתפתחות כזאת. קשה היה להם לקלוט את המחזה שראו עיניהם - הצדיק אמר כמה מילים סתומות ופתאום הודה המשרת בגנבה. שומרי הפריץ כבר תפסו בו בחוזקה, ורבי זושא אמר להם: "לכו עמו ויביא את הכסף ממקום מסתורו".

הלך המשרת ועמו השומרים, עד שהגיעו לאורוות הסוסים. שם, מתוך חפירה עמוקה, הוציא הגנב צרור גדול, כפי שהחביאו שם לאחר המעשה, ומסרו לידיהם. לא עברו רגעים אחדים ובידי הפריץ המשתאה היה כל הסכום שנגנב בשעתו.

הפריץ ואנשיו נוכחו לראות בעיניהם בנפלאות הצדיק, ולא פסקו מלהלל את אלוהי היהודים המעמיד להם אנשים קדושים וצדיקים, ומגן עליהם בכל עת.

יהודי בא אל רבי נפתלי מרופשיץ וביקש ברכה שידע את כל התורה. השיב הצדיק: "כל ימיי אני מתפלל שאדע אות אחת בתורה, ואתה מבקש לדעת את כולה!?"

פתגם חסידי

גם טפילים אוהבים דגים

פולמוס הלכתי נרחב נפתח, ובסופו של דבר כל ועדי הכשרות קיבלו את עמדתו והתחילו להקפיד לבדוק את הדגים מפני טפילים.

חידה שנפתרה

הרב ויקטור לימד משגיחים ותיקים ממנו כיצד לבדוק הימצאות טפילים בדגים. הוא גם מנפץ כמה מיתוסים, כמו ההנחה שהתולעים מצויות בראש הדג בלבד. בקלות רבה הוא ממחיש שהתולעים מצויות בכל מקום אפשרי – על העור, בתוך הבשר, במעינים ועוד. בבתי האריזה נבדקים כיום מדגמים מכל משלוח של דגים, לוודא שאין בדגים תולעים.

הוא מספר על חידה שהצליח לפתור: "הצטרפתי לצוות של ועד כשרות לבדיקת דגים במפעל. לקחת דג לבדיקה והבחנתי כי מצויים בו טפילים מסוג שאינו מצוי בדג הזה. נטלתי לידי עוד דג ושוב נמצא אותו טפיל. בדיקה מדוקדקת העלתה כי על המשטח שעליו הונחו הדגים היו קודם לכן דגים אחרים, נגועים בטפילים. כיוון שהשטח לא נוקה, נדבקו הטפילים לדגים החדשים. הבעיה אותרה והמכשלה נמנעה".

נעול במקפא

והנה הסיפור על ההרפתקה שעברה עליו: "יום אחד בדקתי משלוח של דגים בחנות מזון גדולה. שקעתי בבדיקה, שנעשתה בחדר הקפאה ענק, ולא שמתי לב שהחנות נסגרה, וגם חדר הקירור נעול, ואני

בנים נכבדים בארה"ב יושבים בימים האלה על מדוכת בעיית התולעים שהתגלתה בדגים פופולריים, סלמון, הרינג ועוד מיני דגים. התולעת, הנקראת 'אנסקיסט', מצויה בכל דגי הים, ומכיוון שכך מתעוררת שאלה אם מותר לאכול את הדגים האלה. בארץ יש הרבה יותר מודעות לבעיית התולעים, ויש חנויות רבות שבהן יש פיקוח קפדני על הדגים.

הרב ויקטור חי, איש המכון למצוות התלויות בארץ, מכיר היטב את העניין. שנים רבות הוא עוסק בכשרות הדגים ובאיתור טפילים. דבקו במשימה אף כמעט עלתה לו פעם אחת בחייו, אך זאת נשאר להמשך.

גילוי במיקרוסקופ

ויקטור, בן 35, נולד ביפו. כילד בילה שעות רבות בים בדיג דגים. כבר אז ידע את סימני הכשרות המפורטים בפרשתנו: "דעתי צריך למצוא בדג סנפיר וקשקשת, וזה מה שחיפשתי". לצד האהבה לדיג היה לו עוד תחביב – צפייה במיקרוסקופ. "כל דבר שהיה לי עבר דרך המיקרוסקופ", הוא מספר בחיוך. "גם את הדגים שתפסתי הנחתי תחת המיקרוסקופ, אז הבחנתי בתולעים הרוחשות בהם".

כילד לא היה ער למשמעות הגילוי, אך נמנע מלאכול את הדגים שמצא בהם תולעים. כשגדל, נכנס לתחום הכשרות ועד מהרה נעשה אחד המומחים בתחום טפילי הדגים. "ראש המכון, הרב שניאור-זלמן רווח, העלה את הבעיה על סדר-היום.

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

השופר אינו כשר

שאלה: האם נכונות הידיעות על שופרות לא-כשרים שמיובאים מחו"ל ונמכרים בארץ?

תשובה: השופר שאנו תוקעים בו בראש-השנה ומקיימים בו את מצוות תקיעת שופר צריך להיעשות על-פי הכללים שנקבעו בהלכה. השופר חייב להיות עשוי מקרן חלולה של בהמה או חיה טהורה. אם בשופר נוצר נקב או סדק – הדבר תלוי בפרטים רבים, ויש מצבים שהשופר פסול.

אין חובה שעידוד השופר ייעשה בידי יהודי, אבל הייצור חייב להיעשות על-פי כללי ההלכה, כדי להבטיח את כשרותו.

בעת האחרונה נמכרים בארץ שופרות המיובאים מחו"ל, ובפרט ממרוקו, אשר יוצרו בידי גויים, וללא כל השגחה. מחלקת תשמישי קדושה ברבנות הראשית לתל-אביב גילתה כי בתהליך עיבוד השופר נגרמים לעיתים סדקים

ופגמים הפוסלים את השופר. היצרנים מנסים למלא את הסדקים ולהסתירם, ואין זה פשוט לגלות את התרמית.

למרבה הצער, רבים נכשלים ואינם יוצאים ידי חובת התקיעות בראש-השנה, כי התוקע משתמש בשגגה בשופר פסול, שיוצר במרוקו ללא השגחה.

מכיוון שכך החלה רבנות ת"א לדאוג להשגחה טובה על המפעלים בארץ, ובין השאר דואגים למניעת הכנסתם של חומרים העלולים לשמש לסתימת חורים למפעלים האלה.

הוראת הרבנות הראשית לישראל היא: "לקנות שופרות רק מחברות המייצרות בארץ, בהשגחה קבועה, או לחלופין יבוא המושגח משעת הייצור על-ידי גורם מוסמך. בשום אופן אין להסתמך על יבואנים ומוכרים, המבטיחים הבטחות ללא כיסוי על כשרות השופר".

מקורות: ר"ה כ"ב, רמב"ם הל' שופר פ"א ה"ז. תשו"ע א"ח ס"י תקפו ס"ד וי, ונו"כ. "עדכון כשרות" של הרבנות הראשית לישראל, מס' 0020.

הרב ויקטור בבדיקת דגים. צריך לבדוק

תקוע עכשיו עם הדגים הקפואים בקור העז. בחסדי שמים הצלחתי להזעיק עזרה. אנשי הביטחון פתחו את המקפא ושאלו מה אני עושה שם. התשובה 'מחפש תולעים בדגים', נשמעה להם תמוהה, וכמעט החליטו להזמין את המשטרה..."

לסיכום, אנחנו שואלים, אפשר לאכול דגים? "בהחלט, אבל צריך שמומחה יבדוק את המשלוח ויאשר שהוא נקי מטפילים", משיב הרב ויקטור. ואתה, אנחנו לוחצים, אתה אוכל דגים? "כמובן", הוא משיב ומוסיף: "אבל אין כמו דג שאתה עצמך דגת מהמים ואתה מבשל אותו לכבוד שבת".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מנתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

שולחן שבת

לכל התורה בכרך אחד

שלוש שיחות לכל פרשה, מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020